

tiske begivenhedsforløb, herunder beslutningsprocesser i myndigheder, med henblik på en eventuel placering af ansvar. Man har ikke hidtil anvendt kommissionsdomstole eller undersøgelsesretter til at undersøge og udtale sig om løsningen af juridiske tvivsspørgsmål.

Det ville efter min opfattelse også rejse et væsentligt principielt spørgsmål om, hvad kommissionsdomstole og undersøgelsesretter kan og bør bruges til. Det ville jo være ensbetydende med, at en enkelt dommer blev taget ud af domstolsorganisationen for at afgøre et retligt tvivsspørgsmål uden de retsgarantier, som er knyttet til en sædvanlig domstolsafgørelse.

Man kan også rejse det spørgsmål, om en sådan anvendelse af kommissionsdomstole og undersøgelsesretter overhovedet ville være forenelig med reglerne i grundlovens § 3 og ikke mindst § 61, der forbyder nedsættelse af særdomstole med dømmende myndighed.«

4. Blandt andet under hensyn til de anførte betænkeligheder har regeringen fundet det rigtigst, at nedsættelsen af en undersøgelsesret i den nu foreliggende sag sker på grundlag af en folketingsbeslutning, således at Folketinget får lejlighed til at vurdere betydningen af de nævnte synspunkter.

Efter kommissoriet skal undersøgelsesretten bl.a. undersøge og udtale sig om løsningen af juridiske tvivsspørgsmål, der knytter sig til en konkret retstvist mellem en privat part og staten. Det kan anføres, at der hermed er tale om et spørgsmål, som rettelig hører under de almindelige domstole.

Der kan derfor ikke bortses fra, at det foreslåede kommissorium vil kunne give anledning til principielle betænkeligheder hos domstolene og advokaterne.

Blandt andet på baggrund af det anførte har det været regeringens opfattelse, at uenigheden mellem skattemyndighederne og Sparekassen Nordjylland om forståelsen af Told- og Skattestyrelsens tilsagn

burde afklares gennem en almindelig retssag, og regeringen har derfor opfordret Sparekassen Nordjylland til at anlægge en sådan retssag ved domstolene.

Da Sparekassen Nordjylland imidlertid ikke har anset denne fremgangsmåde for ønskelig, og da regeringen som nævnt lægger afgørende vægt på, at der snarest muligt sker en fuldstændig afklaring af sagen, har regeringen anset det for nødvendigt at stille forslag om en undersøgelsesret.

5. Forslaget indebærer, at undersøgelsesretten nedsættes af justitsministeren i medfør af retsplejelovens § 21 a.

Det fremgår af denne bestemmelse, at undersøgelsen gennemføres af en eller flere dommere, og at justitsministeren kan bestemme, at der skal deltage sagkyndige i undersøgelsen.

Regeringen finder, at undersøgelsen i lighed med, hvad der hidtil har været det almindelige, bør gennemføres af en enkelt dommer. Under hensyn til karakteren af det spørgsmål, der skal undersøges, agter regeringen at anmode præsidenten for Sø- og Handelsretten i København om at forestå undersøgelsen.

Efter regeringens opfattelse er det som fremhævet ovenfor af afgørende betydning – ikke mindst af hensyn til Sparekassen Nordjylland – at undersøgelsen fremmes mest muligt, således at den kan være afsluttet så hurtigt som overhovedet forsvarligt. Regeringen vil ved ressourcetilførsel m.v. bidrage hertil.

6. Regeringen skal understrege, at man er indstillet på i forhold til Sparekassen Nordjylland straks at drage de eventuelle konsekvenser, herunder de økonomiske, af undersøgelsesrettens konklusioner. Det skal samtidig understreges, at såfremt den gennemførte undersøgelse giver anledning hertil, vil regeringen umiddelbart i samråd med Folketingets partier foranstalte yderligere undersøgelser, der kan danne grundlag for, at der kan drages de fornødne konsekvenser af alle sagens aspekter i forhold til ministre og andre implicerede personer.